

HospiceNyt/38

19. årgang • Oktober 2019

HospiceSønderjylland

Ny konstituering af Hospicebestyrelsen

*På bestyrelses- og ledelses-
seminar den 27. august 2019
konstituerede hospicebestyrel-
sen sig.*

Læs mere side 13

Læs inde i bladet:

Formandens hjørne!.....	2
Hurtig nyhedsformidling er godt.....	5
Kultur- og Idrætsnatten i Sønderborg	6
At komme på Hospice	10
Kan man spise hotdogs på Hospice?.....	14
Hospice køkkenet.....	16
Stafet for Livet i Damparken	18
Varmepumpe	22

Formandens hjørne!

Støtteforeningens 23. generalforsamling blev afholdt den 25. marts på HospiceSønderjylland med et fremmøde af ca. 60 deltagere. Som optakt

til denne eftermiddag holdt Nils-Peter Holm også kendt som "Den syngende Bedemand" fra Kerteminde et sprudlende indlæg om livsglæde med titlen "Jeg elsker den brogede verden" med indhold, der spændte fra herlig latter til dyb alvor - for de to ting, humor og alvor, følges ad gennem livet.

Efter en kaffepause startede den 23. ordinære generalforsamling. Den tidligere formand for Støtteforeningen, Ole Østvig Nissen, blev valgt til dirigent og konstaterede, at generalforsamlingen var lovligt indvarslet.

Formanden fremlagde sin beretning med gennemgang af de aktiviteter, der var foregået i Støtteforeningen i det forgangne år; regionalt samarbejde med Ældre Sagen om foredragsvirksomhed med information om HospiceSønderjylland; den årlige deltagelse i Kultur- og Idrætsnatten i Sønderborg; økonomisk

støtte til uddannelse og udviklingsaktiviteter for medarbejdere og frivillige på Hospice; støtte til anskaffelse af inventar og udsmykning på Hospice samt udgivelse af medlemsbladet HospiceNyt hvert halvår.

De økonomiske midler til støtte af disse aktiviteter tilvejebringes via medlemskontingent fra private og firmaer, modtagelse af ansøgte kommunale § 18 midler, modtagelse af private donationer og arvesager samt penge fra indsamlingsbøsser hos blomsterhandlere i Haderslev.

Beretningen blev godkendt af forsamlingen.

Støtteforeningens regnskab for 2018 blev fremlagt og godkendt. Vedrørende budget 2019 til orientering blev der afsat kr. 50.000, - til regnskabsassistance i forbindelse med kassererskifte (se nedenfor). Uændret kontingent for 2020 blev foreslået og godkendt.

På valg i bestyrelsen var formanden Jan Petersen, kasserer Mads Sand og sekretær Ulla Jepsen. De to sidstnævnte ønskede ikke genvalg. I deres sted valgtes efter forslag Kirsten Christiansen (Toftlund) og René Jørgen Nielsen (Tønder).

Bestyrelsesmedlem Rita Skjødt Birkeland ønskede ekstraordinært at udtræde af bestyrelsen. I hendes sted valgtes efter for-

slag Michael Mouritzen (Haderslev) for den resterende periode på ét år.

Som suppleanter til bestyrelsen blev følgende foreslået og valgt: Ulla Jepsen (Haderslev) og Laila Steenfat (Hammelev).

Som revisor og revisorsuppleant blev følgende genvalgt: Finn Diederichsen og Johannes Hansen.

Formanden for Hospicebestyrelsen Bent Jakobsen holdt et kort indlæg om HospiceSønderjylland, dets virke og personale, heriblandt den nye hospicechef, Sigrid Wemmelund, og takkede for det gode samarbejde med Støtteforeningen.

Generalforsamlingen erklæredes herfter for afsluttet. Formanden takkede efterfølgende dirigent, revisorer, musiker og de afgående bestyrelsesmedlemmer for deres arbejde og overrakte en lille erkendtlig til samtlige.

Ved det første møde efter generalforsamlingen konstituerede Støtteforeningens bestyrelse sig som følger: Jan Petersen – formand (Augustenborg) John Erendal Jensen – næstform. (Sønderb) Kirsten Christiansen – sekretær (Toftlund) René Jørgen Nielsen – kasserer (Tønder) Gitte Elmelund-Mørch – best.medl. (Had.) Jens Ole Koustrup – best.medl. (Haderslev) Michael Mouritzen – best.medl. (Haderslev)

Det kommende arbejde i bestyrelsen tager sigte på en øget digitalisering i dataprocessen og modernisering af Støtteforeningens hjemmeside samt fortsættelse med udbredelse af kendskabet til HospiceSønderjylland og Støtteforeningen bl.a. i samarbejdet med Ældre Sagen og fortsat tilvejebringelse af økonomiske midler til gavn for patienter, pårørende og det faglige og frivillige personale på Hospice.

For fjerde gang var Støtteforeningen til stede ved Kultur- og Idrætsnatten den 23. august i Sønderborg som led i udbredelsen af kendskabet til HospiceSønderjylland og Støtteforeningen (se nærmere omtale andet sted i bladet).

Allerede nu er datoen for næste års generalforsamling berammet til mandag den 23. marts 2020 kl. 17.00 (bemærk tidspunktet) på Hospice Sønderjylland. Bestyrelsen håber igen på et stort fremmøde, hvor Støtteforeningen vil være vært med sandwiches / øl og vand, for medlemmerne er og bliver omdrejningspunktet i enhver forening og således også i Støtteforeningen.

Med disse ord ønskes alle et rigtig godt efterår - og vinter.

Jan Petersen

Hvad laver bestyrelsesmedlemmerne i Støtteforeningen?

I henhold til vedtægterne for Støtteforeningen for HospiceSønderjylland udfører bestyrelsen sit arbejde i tæt dialog med hospicechefen og den til enhver tid siddende hospicebestyrelse.

Foreningens formål er:

- at udbrede kendskabet til idégrundlaget bag HospiceSønderjylland.

- at yde økonomisk støtte til uddannelse og udviklingsaktiviteter for medarbejderne ved HospiceSønderjylland.

- at yde økonomisk støtte til frivilligt arbejde i tilknytning til HospiceSønderjylland.

- at støtte HospiceSønderjylland ved indkøb af inventar, udsmykning m.v., som ikke kan anskaffes over den almindelige drift.

- at yde økonomisk støtte til diverse aktiviteter for patienterne på HospiceSønderjylland.

- at virke som "talerør" i forhold til diverse myndigheder.

Det økonomiske grundlag for Støtteforeningens arbejde tilvejebringes ved indsamling af økonomiske midler gennem kontingenter ved medlemskaber for private og virksomheder, ved støtte fra private donationer og arvesager samt andre indsamlingsaktiviteter, så som støtte til Ugens Buket og indsamlingsbøsserne hos blomsterhandlerne i Haderslev.

Støtteforeningens formål er således alment velgørende.

Opgavefordelingen blandt bestyrelsens medlemmer og suppleanter er for nuværende:

Jan Petersen (formand): Leder Støtteforeningen i det daglige og er ansvarlig for alle relationer til og fra foreningen. Medredaktør på medlemsbladet HospiceNyt. Medlem af Hospicebestyrelsen.

John Erendal Jensen (næstformand): Understøtter formandens funktion. Varetager pressemeddelelser/medieomtale samt teknisk support.

Kirsten Christiansen (sekretær): Varetager mødeindkaldelser med dagsorden, mødereferater, bestilling af lokaler og forplejning til møder på Hospice.

René Jørgen Nielsen (kasserer): Varetager medlemskartoteket samt økonomiske transaktioner, medens regnskabet varetages i samarbejde med et eksternt selskab Optimize.

Gitte Elmelund-Mørch (medlem): Varetager vedligeholdelse af Støtteforeningens hjemmeside og medredaktør på medlemsbladet HospiceNyt.

Jens Ole Koustrup (medlem): Varetager ansøgninger af økonomiske midler,

herunder kommunale § 18 - midler.

Michael Mouritzen (medlem): Varetager ad hoc - opgaver i Støtteforeningen.

Ulla Jepsen (suppleant): Varetager foredragsvirksomhed tilsammen med repræsentant for Hospice i samarbejde med Ældre Sagen om frivilligt arbejde på Hospice og om Støtteforeningens virke.

Laila Steenfath (suppleant): Varetager IT-opgaver, herunder Støtteforeningens hjemmeside og pressemeddelelser/medieomtale.

På et år afholdes ca. 10 bestyrelsesmøder på HospiceSønderjylland i Haderslev. Her behandles dagsordener med faste og nytilkomne emner. Herudover afholdes den årlige generalforsamling samt ét årligt fællesmøde med hospicebestyrelsen. Artikelmateriale og billeder sammensættes og udgives i medlemsbladet HospiceNyt to gange årligt. Af udadvendte aktiviteter deltager bestyrelsesmedlemmer og suppleanter ligeledes i arrangementer som "Stafet for Livet" i Haderslev og "Kultur- og Idrætsnatten" i Sønderborg.

Som det gerne skulle fremgå af ovenstående beskrivelse er bestyrelsesarbejdet interessant med mangfoldige og spændende opgaver, som varetages i et klima af godt humør og samarbejde.

Jeg håber, at dette indlæg kan være inspiration for andre til fremover at få lyst til at deltage i bestyrelsesarbejdet.

Jan Petersen

Ny hjemmeside

Vi har mange bolde i luften i bestyrelsen, og en af de ting vi arbejder med, er støtteforeningens hjemmeside.

Vores nuværende hjemmeside er ikke blevet opdateret i lang tid, og det beklager vi naturligvis, men vores udbyder valgte at stoppe med den type hjemmeside vi har, så vi kan end ikke rette et komma lige nu.

Vi er ved at udarbejde en ny hjemmeside, og den bliver mere brugervenlig for både bestyrelsen og medlemmerne.

Vi forventer at kunne præsentere den nye hjemmeside i løbet af efteråret.

De bedste hilsner
*Laila Steenfaat
og Gitte Elmelund Mørch*

Vi synes at hurtig nyhedsformidling er godt

Derfor minder vi om, at vi meget gerne vil have jeres mailadresser.

Vi vil ikke forstyrre unødigt, det er der nok af, men vi vil meget gerne dele vigtige nyheder med jer inden de bliver "gamle nyheder", det er da positivt, ikke sandt.

Kultur- og Idrætsnatten i Sønderborg

**Kultur- og Idrætsnatten i Sønderborg
den 23. august 2019**

Kultur- og Idrætsnatten i Sønderborg er en af de ældste i kulturnætter i Danmark. Siden 1997 har den været en tilbagevendende folkelig begivenhed, som bare vokser, så nu er der aktiviteter fra Sønderborg Slot og helt hen til Multikulturhuset. Hvis vejret er nogenlunde, kommer der omkring 20-25.000 gæster.

126 foreninger/organisationer, sportsklubber, spejderkorps, patientforeninger, politiske partier, historiske organisationer, logger m.m. viste, hvad de havde at byde på.

Der blev danset, gjort gymnastik, dykket i historisk dykkerudstyr, spillet vandpolo og meget mere. Det er fan-

tastisk at opleve, så mange ildsjæle informere om netop det, de brænder for.

Det traditionsrige natløb blev skudt i gang kl. 21.30. Ruten var på 5,7 km og gik over Chr. X's bro, så løberne stiftede bekendtskab med både Jylland og Als.

For 4. gang deltog Støtteforeningen for HospiceSønderjylland.

På vores stand stod bestyrelsesmedlemmerne Ulla Jepsen, René Nielsen, Jens Ole Koustrup, Jan Petersen og John Erendal klar til at fortælle om HospiceSønderjylland og Støtteforeningen for HospiceSønderjylland.

For at teste de besøgendes viden om

HospiceSønderjylland og Støtteforeningen var der lavet en lille konkurrence med 6 spørgsmål. Vi modtog 66 udfyldte stemmesedler og 47 af dem med korrekte svar. Det syntes vi var ret flot at så mange svarede rigtigt.

Det var en dejlig lun sommeraften, der dannede rammen om dette års kulturnat, og vi havde alle travlt med at fortælle om Støtteforeningens arbejde. Der blev udleveret rigtigt mange informationer, så nu er det spændende, hvor mange medlemmer indsatsen i alt genererer.

Vores konkurrence gav os mulighed for mange gode drøftelser med gæsterne. Vi er meget taknemme-

lige for de flotte gaver, som de 5 sponsorer skænkede. Tusind tak til dem.

Kl. 23 satte et imponerende fyrværkeri et flot punktum for den 22. Kultur- og Idrætsnat i Sønderborg og også for en dejlig travl aften for os.

John Erendal
*Næstformand i Støtteforeningen
for HospiceSønderjylland.*

Kultur- og Idrætsnatten i Sønderborg

Folketingsmedlem, tidligere sundhedsminister, Ellen Trane Nørby, udtrak de 5 vindere:

- Reswan Esfandiari vandt et gavekort for 2 personer til Sønderborg Sommerrevy 2020
- Kirsten Wolfsen modtog 2 flybilletter tur/retur fra Sønderborg til København
- Mogens K. Hvalsøe modtog et gavekort på 1.000 kr. til MR Klausen, Sønderborg
- Ingebeth Clausen fik en flot gavekurv fra Wohlenberg i Sønderborg
- Annelise Petersen fik et gavekort på 500 kr. til Rønhaveslagteren i Sønderborg.

Ellen Trane Nørby

Kirsten Wolfsen

Mogens K. Hvalsøe

Reswan Esfandiari

Olga Krogh

Annelise Petersen

At komme på Hospice

Hospice som en mulighed

At komme på hospice er for alle en oplevelse, som nok er karakteriseret af både lettelse, men også af sorg og bekymring.

Vejen hertil er jo forudgået af kortere eller længevarende alvorlig sygdom og et ofte udmattende behandlingsforløb. Derfor ser vi også, at det ofte er lettelsen, som i første omgang træder frem både hos den syge og de pårørende.

At blive mødt med den rolige empati og kompetence, som vi tilstræber at møde alle med, og i de rolige smukke rammer, virker for mange angstdæmpende. – Skuldrene falder lidt ned. Det er jo ikke fordi problemerne forsvinder, men der er nogen, der hjælper med at bære det tunge og som stiller deres viden, erfaring og kompetencer til rådighed for at hjælpe i den sværeste periode af livet. Der hvor det er tid at sige farvel.

Hospicefilosofien

På hospice har vi fokus på at skabe en dag, som er på den syges præmisser. At finde lige præcis det, som har kvalitet og giver mening i dag. Vi tager altid udgangspunkt i patientens ønsker, og så forsøger vi efter bedste evne at tilbyde den viden og faglighed, som vi mener kunne give lindring i forhold til det, der fylder her og nu.

Vi arbejder ud fra hospicefilosofiens

holistiske tanker om begrebet Total Smerte. Vi ser således smerte som noget, der kan være af både fysisk karakter, men der kan også være tale om eksistentiel, åndelig, psykologisk eller social smerte. At sige livet ret farvel giver anledning til mange tanker om meningen med det hele; nåede jeg det jeg gerne ville? Man oplever måske uro og bekymring for den familie, der lades tilbage; er der styr på økonomien? Hvordan vil jeg gerne begraves? Der er mange tanker, som hvis man får hjælp til at få styr på det, har man mere overskud til at leve sin sidste tid i større ro.

For at vi kan hjælpe med alle disse problemstillinger, er vi ansat en del forskellige fagligheder. Der er både læger og sygeplejersker, men også psykolog, præst, fysioterapeut, socialrådgiver, musiker og køkkenpersonale. Ligesom også vores pedel og husassistent bidrager til den gode dag for vores brugere. Til sammen forsøger vi at hjælpe med de problemstillinger, som den syge og de pårørende har i forbindelse med den aktuelle situation. Vi ser ikke bare patientens situation som en isoleret problemstilling, men ved, at det berører hele familien. Derfor arbejder vi i lige så høj grad på at stille os til rådighed og forsøge at hjælpe den nærmeste familie. Døden og vejen derhen er jo heldigvis noget som de færreste nogensinde bliver eksperter i. Det giver anledning til mange samtaler med familien undervejs i forløbet. Noget

som mange efterfølgende har givet udtryk for var til meget stor hjælp. En særlig opmærksomhed er der naturligvis, når der er børn, som skal miste deres mor eller far.

Frivillighed på hospice

Ved siden af, er der også de frivillige, som ved hjælp af vores frivilligkoordinator giver lige præcis det ekstra til hverdagen, som gør det så anderledes at være på et hospice. Her har vi 40 frivillige, i alle aldre, mænd og kvinder, med forskellige kompetencer at byde ind med. Men fælles for dem alle er et ønske om frivilligt at stille sig til rådighed for at give syge og døende medborgere og deres pårørende en så god tid som overhovedet muligt i den tid, de er på hospice. De hjælper til som værter ved alle måltider, eller fx når der somme tider kommer musikere eller en skuespiller forbi og underholder. De passer blomster og hjælper i haven. De går tur med patienterne, eller sætter sig ind og bare tilbyder nærvær af et andet menneske. De hjælper med at dække borde og vasker op. Deres store arbejde gør, at de ansatte har bedre tid til at være omkring patienten og de pårørende.

Rammerne på hospice

Vi forsøger alle at skabe en fornemmelse af så meget ro og hverdag som muligt. På hospice har arkitekterne bestræbt sig på at skabe fysiske rammer, som i sig selv giver ro. Gedigne materialer, en god akustik, en smagfuld møblering, som signalerer hjemlighed. Store vinduespartier, som tillader naturen at komme ind i huset og et fint haveanlæg udenfor. Her bliver vi helt naturligt hjulpet af det smukke engdrag med græssende kvæg,

som alle patientstuer har udsigt til, og som patienterne også kan nyde ved at sætte sig ud på deres private terrasser. Det er fint, at der er noget smukt og godt til alle sanser. Synet af smukke rum og dejlig mad, som dufter. Et dejligt spa-bad, massage, eller lytte til vores musikeres smukke spil og sang. At få en god pleje og behandling og evt. en god snak med præst eller psykolog, kan alt sammen være med til øge velvære og dæmpe evt. angst og smerte.

Hvordan får man plads på hospice?

På hospice kan alle komme, som har livstruende sygdom ledsaget af komplekse palliative problemer.

Ved komplekse problemstillinger forstås dels problemstillinger, inden for totalsmertebegrebet, hvor graden af de enkelte problemstillinger er stor, eller hvor der forekommer flere sammenhængende symptomer. Desuden skal al behandling være ophørt og patienten skal være terminal erklæret.

Man kan komme på et ophold med henblik på livets afslutning, eller man kan komme på et symptomlindrende ophold.

At man er terminalt erklæret behøver bestemt ikke at betyde, at døden er meget nær forestående. Vi har ikke mindre end 20% af vores patienter, som kommer på hospice til et symptomlindrende, rehabiliterende ophold med henblik på at komme hjem igen, når man har fået hjælp til de problemer, man kom med, måske har taget lidt på og fået et højere funktionsniveau. Et sådant ophold tilbydes som udgangspunkt for 3 uger.

For at blive visiteret til et hospiceophold skal egen læge eller sygehuslæge sende

en henvisning, som beskriver de problemer af fysisk, psykisk, åndelig eller social karakter der er til stede, samt beskrive graden af kompleksitet.

Der er frit hospicevalg i Danmark. Det vil sige, at hvis man bor langt væk fra sin nærmeste familie, kan man søge om en hospiceplads tæt på familien. Visitationskriterierne er nationale. Det eneste man skal være opmærksom på her er, at man selv skal betale for transporten, hvis man skal til en anden region, end der hvor man bor. Her i Region Syddanmark har vi 5 hospicer. To på Fyn og 3 i det syd og sønderjyske.

Til slut

Jeg har nu i skrivende stund været hospicechef for Hospice Sønderjylland i præcis et år. Mange spørger, hvordan man dog kan holde til at arbejde et sted, hvor døden er så nærværende, som det er tilfældet hos os. Dertil kan jeg kun sige, at det er lige omvendt. Aldrig har jeg været et sted, hvor livet er så nærværende. Mod, håb og nærvær får en helt anden dimension, når man møder et medmenneske, der nærmer sig livets afslutning. Det vækker til eftertanke og minder på daglig basis én om, at livet er en gave og en opgave.

Sigrid Wemmelund, Hospicechef

Ny konstituering af Hospicebestyrelsen

Ny konstituering af Hospicebestyrelsen

Formand for bestyrelsen for Hospice Sønderjylland og repræsentant for Danske Diakonhjem Bent Engelbrecht Jakobsen har efter 9 års samarbejde i bestyrelsen takket af for at varetage andre interesser.

På bestyrelses- og ledelses seminar den 27. august 2019 konstituerede hospicebestyrelsen sig som følger:

Navn	Udpeget af	
Nina Birch Jensen	Kræftens Bekæmpelse	Formand
Annesofie Munch	Biskoppen for Haderslev Stift	Næstformand
Mads Skau	Region Syddanmark	
Jan Petersen	Støtteforeningen (formand)	
Jette Mørkeberg	Medarbejderrepræsentant	

Som nyt bestyrelsesmedlem og repræsentant for Danske Diakonhjem tiltræder tidligere administrerende direktør for Energinet, Peder Østermark Andreasen, der er aktiv i flere bestyrelsessammenhænge.

Ved bestyrelsesmøderne deltager chefen for Hospice, Sigrid Wemmelund.

Jan Petersen
Støtteforeningen

Børn og unge som pårørende på Hospice

- kan man spise hotdogs på Hospice?

På Hospice er personalet ikke blot engageret i det daglige arbejde med patienter og deres familier. De lægger også deres interesser og kompetencer i såkaldte kliniske interessegrupper, for at blive klogere på alle de faglige del-emner, der dukker op i forlængelse af arbejdet på et Hospice.

Da de fleste patienter, unge som ældre, har familier og også familier med børn, er der naturligt nok også en arbejdsgruppe, der har børn og unge som pårørende som sit fokus - den består af 3 sygeplejersker.

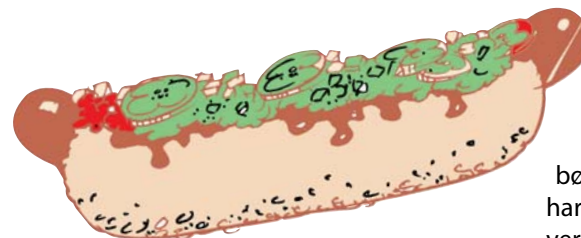
Arbejdet har igennem årene resulteret i børnebogen "Kan man spise hotdogs på Hospice?"; som nu er udkommet i 6. oplag, gjort mulig af Støtteforeningens finansiering, der sikrer udgivelsen.

Bogen er rettet mod børn i alderen 6-11 år, men kan selvfølgelig kigges i af både yngre og ældre.

I tillæg har vi fået lavet en malebog i samarbejde med tegneren Karen Børhsen. Den indeholder tegninger af situationer fra Hospice, og med blanke sider som man selv kan tegne på. Begge dele er blevet modtaget med stor glæde, ikke mindst bogen med fotos fra Hospice,

så børnene kan genkende huset de kommer ind i for at besøge deres syge bedstemor/bedstefar/mor/far. Børnenes forældre giver udtryk for, at det er en stor hjælp for dem at kunne læse og kigge i bogen sammen med børnene, fordi den kan danne baggrund for at få talt om de ting, som er svære at tage hul på, når der er alvorlig sygdom i familien.

Et godt princip i kontakten med børn og unge er, at "børn og unge kan holde til næsten alt - undtagen at blive holdt udenfor". Både malebogen og "børnebogen" kan være vigtige elementer i at børn og unge inddrages naturligt, når alvorlig sygdom rammer en familie.

Arbejdsgruppen har også udarbejdet en lille pjece, der giver gode råd til, hvordan man kan tale med børn og unge om alvorlig sygdom og død; hvor meget de skal have at vide, og hvad man skal huske om, hvordan de tænker. Også dén bliver modtaget med tak fra de voksne, der er omkring børnene.

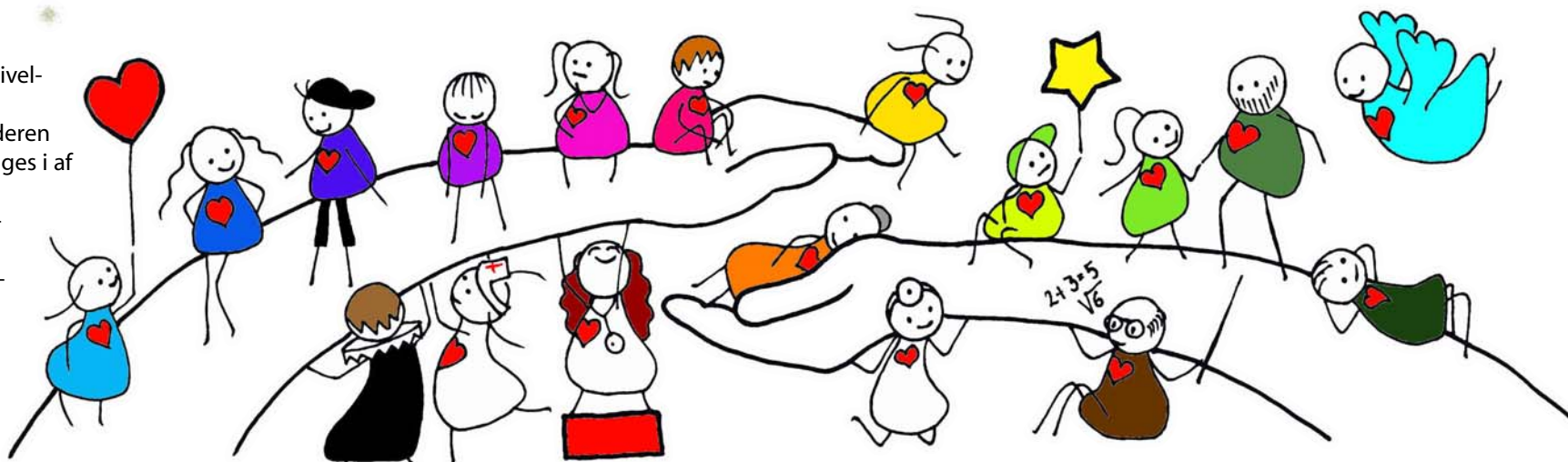
For år tilbage var der perioder, hvor en del af de indlagte patienter, der døde på Hospice, havde mindre-årige børn. Dette har ændret sig de sidste år, så det ikke er

så ofte det sker mere. Dette skyldes, at den palliative indsats i kommunerne er blevet mere specialiseret og målrettet end tidligere, så forældrene kan blive længere i deres eget hjem.

Men der er stadig mange børnebørn med elskede bedsteforældre, der har deres gang på Hospice, og som bliver glade for at få bogen til at kigge i sammen med de voksne. Nogen fortæller om, at de har haft den med i skole eller børnehaven for at vise den frem, når de skal fortælle om Hospice.

Det er på alle måder en vigtig og ønsket indsats, der bliver mulig takket være Støtteforeningens finansiering af udgivelsen af "Kan man spise hotdogs på Hospice" og malebogen, så TAK for det!

Karin Sina
Sygeplejerske

Hospice køkkenet

Hov! Synes lige det var i går jeg startede på HospiceSønderjylland. Men 13 år er gået - 13 fantastiske år er det blevet til, indtil videre.

I "den lille restaurant", som vi stadig hedder, arbejder jeg sammen med Sarah - Åse - Thyra (som for tiden er på barse) og Vi-beke, ligesom vi har et fast afløser-team.

Som noget nyt, er vi begyndt at uddanne ernæringsassistenter. Vi har allerede uddannet den første elev her fra HospiceSønderjylland, nemlig Connie, som bestod med guld. Nu er vi igang med Michelle, som om et par år vil være færdiguddannet som ernæringsassistent.

Vi synes, at det vi kan på HospiceSønderjylland, er vigtigt at få givet videre til dem som gerne vil arbejde i madbranchen. Vi kan være med til at give dem indsigt i, hvor forskellig kost kan være til patienter med en alvorlig sygdom, og hvor meget det betyder, at den mad man laver, er lavet af gode råvarer, og at det personale, som laver og anretter maden, brænder for deres arbejde, og har

hertet med i arbejdet.

Vi har, lige fra HospiceSønderjyllands opstart, hver dag gået rundt hos vores patienter og spurgt ind til, hvad de kunne ønske at få serveret til de forskellige måltider. Ønskerne kan være meget forskellige, lige fra tatar til yoghurt. Ingen ønsker er umulige, vi skal blot have råvarerne på lager - ellers skaffer vi dem.

Vi anretter alt, enten med frisk frugt eller blomster der kan spises. Det er meget vigtigt at portionerne er overskuelige og ikke for voldsomme. Det er nemlig meget vigtigt, at bevare patienternes appetit. Den mister de ofte, hvis portionerne er for store, så de ikke kan overskue måltidet. Jeg er ikke itvivl om at maden, og ikke mindst den måde den serveres på, har stor betydning for patienten.

Vi har flere eksempler på patienter, der stort set intet spiste, da de kom her til HospiceSønderjylland, men med muligheden for at patienten kan komme med ønske, og måden hvorpå vi laver og anretter maden - på bedste "gourmet-vis", får dem til at spise igen.

Og som noget helt nyt, har vi fået sponsoreret en Robot Cook af Støtteforeningen for HospiceSønderjylland.

Denne maskine er simpelthen en Rolls Royce for os.

Den er fantastisk, den kører med op til 4.500 omdr./min., og med opvarmning op til 140 grader, og med 100% temperatur kontrol. Den er uundværlig i et køkken som vores.

Den kan blende så fint, at patienter med synke-/tyggesvær, og/eller med en stent i spiserøret, kan få helt almindelig mad, når det blot bliver blendet så fint, at de kan spise/synke det. Så denne maskine er med til at gøre en kæmpe forskel. (Så mange tak for den.)

Sådan kan en anretning, hvor produkterne er forarbejdet i "Robot Cook", se ud.

Formanden for Støtteforeningen, Jan Petersen, har skænket os en gasgrill. Den er allerede blevet benyttet flere gange til stor glæde for patienterne (også mange tak for den).

Selv efter 13 år er det dejligt at gå på arbejde hver dag, da ikke en dag er ens. Vi har et godt samarbejde i køkkenet, og også tværfagligt er samarbejdet super.

Det er en fantastisk arbejdsplads, som jeg har været så heldig at få lov at være en del af, og som jeg er meget stolt over.

Anne Mørk-Jensen,
Køkkenleder på HospiceSønderjylland

Stafet for Livet i Damparken

Stafet for Livet i Damparken i Haderslev, den 7-8-september 2019

I år var der Stafet for Livet i Damparken i Haderslev for 7. gang.

2019-stafetten blev ikke den største, men bestemt én meget vellykket Stafet for Livet i Haderslev Dampark. De foreløbige tal siger 6502 deltagere, heraf 151 fightere, fordelt på 117 hold. Der blev tilbagelagt 58.038 kilometer, der blev solgt 1.652 lysposer,

De 6502 deltagere holdt stafetten i gang fra lørdag den 7. september kl. 12.00 til søndag den 8. september kl. 12.00, i alt 24. timer i kampen mod kræf-

ten. Stafet for Livet er 24 timer med håb, fællesskab og et stærkt sammenhold for alle, både børn, unge, voksne, ældre, folk i god form, folk uden fysisk god form

Vejret op til den 7. september havde ikke lovet særlig godt. Det regnede bravt, og vi måtte se i øjnene, at det måske blev en våd stafet, men hvad skete? Umiddelbart før middag lørdag, holdt regnen op, og bortset fra en lille og meget kort byge, viste vejrguderne sig fra den pæneste og smukkeste side de næste 24 timer..

Åbningstalen var lagt i hænderne på håndboldspilleren Daniel Svensson, der

selv har været ramt af kræft, og han leverede en meget ærlig og rørende tale. Han fortalte bl.a. at kræftsygdommen havde gjort noget ved ham, så han i perioder havde svært ved at være social og udadvendt. Han havde oplevet kræften både som patient og som pårørende, og det var meget svært. Det vigtigste er, at turde tale om det og fortælle, når man er ked af det og bange. At turde bede om hjælp til små og specifikke ting, så alt uden om sygdommen ikke bliver til et problem.

Maria Montell gav under stafetten 2 små koncerter, hvoraf den ene var for fighterne.

Mindehøjtideligheden lørdag aften var som sædvanlig en meget stærk ople-

velse for alle os, som var til stede i Damparken.

Først var der fællessang: Livskraft – skrevet specielt til stafetten i et tidligere år.

Derefter holdt Domprovst Torben Hjul Andersen årets lysceremoni, efterfulgt af 1 minuts stilhed for at mindes dem, vi hver især kendte, som var ramt eller død af en kræftsygdom.

Medens alt dette stod på, kunne vi nyde synet af alle de tændte lysposer, der stod rundt om inderdammen eller f.eks. var på pladsen, formet som et hjerte eller andet. Et betagende og rørende syn, der igen kunne få følelserne frem i os alle. Senere tændte eleverne fra efterskolen sine lysene i ordet:

HÅB – netop det, vi alle har lov til at ha’.

Efter denne højtidelighed blev stafetten sat i gang igen.

Søndag morgen var der morgengymnastik med Lis Meng-Quigon, healing i bevægelse.

Kl.10.00 var der Gudstjeneste med sognepræst Ditte Louise la Cour Freiesleben, Vojens Kirke

Søndag kl. 11.00, gik vi alle en sidste runde med Green Forest Pipeband forrest efterfulgt af figtherne, hvorefter alle vi andre sluttede op.

Kl. 11.30-12.00, var der fælles afslutning, præmieoverrækkelse og afslutningstale ved: Lokalforeningen for Kræftens Bekæmpelse, Haderslev.

Igen i år en rigtig god og stemningsfuld stafet, med en fin lokal opbakning omkring sig.

Haderslev, den 12. september

Ulla Jepsen

Varmepumpe

Nyt projekt til orangeriet på HospiceSønderjylland

En større investering fra Støtteforeningen for HospiceSønderjylland betød indvielse af et orangeri i 2012. Det viste sig dog, at orangeriet ikke blev udnyttet helt så meget som forventet. Temperaturen var ofte for kølig til, at det var behageligt at opholde sig der.

På bestyrelsesmødet den 15.4.2019 behandlede Støtteforeningen derfor en ansøgning fra vores hospicechef, Sigrid Vemmelund, angående et varmepanel til orangeriet.

Der var enighed om en investering, som kunne forbedre udnyttelsen af orangeriet, men at et varmepanel nok ikke var den optimale løsning. Undertegnede undersøgte mulighederne i samarbejde med pedellen på HospiceSønderjylland, Lars Pihlkjer.

Med hensyntagen til de klimaudfordringer, der må forventes i fremtiden, fandt vi hurtigt ud af, at løsningen skulle være et system, der både kunne varme og køle. Derfor blev det indgående undersøgt, hvordan opgaven bedst kunne

løses. Valget blev en luft til luft varmepumpe.

Følgende parametre blev besluttet for enheden:

- Mulighed for en behagelig temperatur i orangeriet året rundt
- Lavt støjniveau
- Høj virkningsgrad. Dvs. lavt strømforbrug og høj kapacitetsudnyttelse (Energieffektivitetsklasse A+++)
- Acceptabel længde af produktets levetid
- Lang garanti på produktet
- Gode muligheder for fjernstyring
- Lokal service

Hele processen foregik i et tæt samarbejde med Lars Pihlkjer. Mange detaljer blev drøftet. Bl.a. var det nødvendigt at afblænde et vindue, så den indendørs unit kunne placeres med den optimale luftcirkulation. Der blev også ændret på elinstallationen, så enheden fik en separat tilslutning.

Der blev brugt en del tid på research for at finde det bedste produkt til vores behov.

Valget faldt på en Panasonic enhed som kom på markedet i april 2019:
Indendørs enhed nr. CS-HZ25UKE
Udendørs enhed nr. CU-HZ25UKE

I denne enhed er der et nyudviklet nanoTMX filter, hvor luften renses med elektrostatiske finpartikler af vand. Herved fjernes bl.a. lugt og virus og bakterier hæmmes (pollen, svampe m.m.)

Det har været en fornøjelse at samar-

bejde med Lars Pihlkjer om dette projekt, som Støtteforeningen for HospiceSønderjylland har finansieret, og den 5. juli blev varmepumpen startet.

Vi har efterfølgende modtaget denne information fra Lars Pihlkjer:

"Medarbejderne på Hospice Sønderjylland i Haderslev har gennem længere tid ønsket sig at få en varmekilde til orangeriet, som er placeret mellem to af boligfløjene, med en fremragende udsigt til eng og skov. Årsagen til ønsket er at kunne anvende orangeriet uden for den årstid hvor det er naturligt opvarmet.

Vedrørende finansieringen af en varmekilde blev Støtteforeningen for Hospice Sønderjylland naturligvis spurgt om der var mulighed for at de ville støtte op om ønsket, der var med det

samme positiv tilbagemelding og efter et tæt og konstruktivt samarbejde med støtteforeningen, hvor megen viden og erfaringer blev sat i spil, for at finde det rigtige produkt som lever op til både kvalitet, energiforbrug og pris, så er der nu installeret en Panasonic varmepumpe i orangeriet.

Selv om det har været sommervejr meget af tiden siden varmepumpen blev installeret, kan vi allerede nu se at der bliver taget godt mod tiltaget, orangeriet bliver flittigt anvendt af pårørende, der ønsker at trække sig lidt tilbage for at slappe af og nyde udsigten samt til forskellige møder."

*Lars Pihlkjer, pedel,
John Erendal, Næstformand*

Set & Sket

på Hospice

Godt Gråt

Sound Of Joy

Kor Nor

Glamsterens Svende

Lena Løbner

Den syngende bedemand

Den syngende bedemand Niels-Peter Holm fra Kerteminde var foredragsholder – (hvis man kan kalde det han bød på, som sådan) - ved årets generalforsamling den 25. marts 2019 på HospiceSønderjylland.

Jeg personligt oplevede det som alt muligt andet, end et ordinært foredrag.

Niels-Peter Holm er en meget levende og seriøs foredragsholder, der får afleveret sit budskab på en noget anderledes måde end vanligt, også selv om det handlede om sygdom og død indimellem de livsbekræftende indslag.

N.P.H. er uddannet som sygeplejerske, og har arbejdet som sådan i 27 år i Odense, hvorefter han slog sig ned som bedemand i Kerteminde.

Som sygeplejerske havde han mange oplevelser. Bl. a. når han skulle slukke lyset på stuerne om aftenen og oplevede patienternes triste ansigtsudtryk og opgivende udsagn. Det fik ham til at gå ned og købe en pandelampe med rød/gul og grønt lys. Da han kom igen på sin runde den næste aften, var det anledningen til, at han modtog mange sjove bemærkninger og fik et smil frem af patienternes ansigter, på trods af, at patienternes sygdomstilstand jo ikke havde ændret sig i dagens løb.

Hans budskab var derfor bl.a.: "Bid livet i låret!" Få de skæve ting frem, så man ser på tingene i en anden vinkel. Sygdom drejer sig ikke kun om, hvordan du har det, men nok først og fremmest om, hvordan du ta'r det.

En kræftsygdom kan sidestilles med fortvivlelse på celleplan. og kærlighedens største pris er at miste, selv om man derved kommer til at opleve en stor sorg.

Hvad kan man altid gøre, når man ingenting kan gøre? Slet og ret: Bare være der og være til stede for en stund i livgivende fællesskab. At turde, er for en stund at miste fodfæste!

N.P.H. spurgte om man vidste, hvad EGV betød? Forslag: Erotikkens glemte venner eller Ensomme gamles Værn? Tænk over det!

Ligeledes en anekdote:

En mand ringer til præsten: Har du set min dødsannonce i avisen?? - Stilhed i den anden ende af telefonen.

Du siger ikke noget?

Svar: Nej, jeg tænker mere på: Hvor ringer du fra?

Dette og mere fløj gennem lokalet, medens N.P.H. kom med livsfortællinger omkring mange ting, vi kommer ud for i dette liv, og specielt de oplevelser, som han havde stået overfor i sit virke, både som privatperson, foredragsholder, sygeplejerske og bedemand.

Det hele mandede ud i budskabet om, at en stor sorg kommer man ikke over – men man kommer igennem den, uanset hvor lang tid, det end tager at nå dertil. At man når dertil, at man accepterer at leve videre uden det menneske, som man holdt meget af og nu har mistet.

Ulla Jepsen

Ugens Buket

..... en smuk velkomst i receptionen på HospiceSønderjylland.

Det er en gave året rundt fra Støtteforeningen for HospiceSønderjylland.

Du kan donere et beløb til **Ugens Buket**

– enten via det indbetalingskort som vedlægges, når HospiceNyt udsendes til medlemmerne, eller via indbetaling til vores konto i

Danske Bank: Reg.nr. 3588 konto 4740455737.

HUSK at skrive at "indbetalingen vedrører Ugens buket".

Husk

altid at skrive **navn, adresse** og om det drejer sig om kontingent eller ugens buket, når du overfører penge til Støtteforeningen, og meget gerne også **medlemsnummer**, som dels er anført på fakturaen ved din indmeldelse dels uden på din kuvert, når du modtager medlemsbladet Hospice Nyt.

Den nye persondataforordning

Støtteforeningen for Hospice Sønderjylland har, lige som alle andre foreninger og virksomheder, også været nødt til at forholde sig til den nye persondatalov, også kaldet GDPR.

Du kan være forvisset om, at vi behandler personoplysninger korrekt og i overensstemmelse med GDPR. For mere information læs om vores privatlivspolitik på hjemmesiden: www.stotteforeningen-hospicesonderjylland.dk

Kontakt til Støtteforeningen

Indlæg og andet kan sendes til Hospice Støtteforening c/o Hospice Sønderjylland, Ribe Landevej 130, 6100 Haderslev

Formand:

Jan Petersen
Kløvermarken 75, 6440 Augustenborg
Mobil 29 87 90 00
formand@stotteforeningen-hospicesonderjylland.dk

Kasserer:

René Jørgen Nielsen,
Carstensgade 62, 6270 Tønder
Mobil 21 71 06 95
kasserer@stotteforeningen-hospicesonderjylland.dk

Sekretær:

Kirsten Christiansen,
Chresten Jacobsens Vej 1, 6520 Toftlund.
Telefon 26 37 41 10
sekretaer@stotteforeningen-hospicesonderjylland.dk

CVRnr.: 21 97 34 75

Bank: Reg.nr. 3588 konto 4740455737

Hjemmesiden:

www.stotteforeningen-hospicesonderjylland.dk

Hospice Sønderjylland

Ribe Landevej 130, 6100 Haderslev.

Telefon 73 52 83 00.

Hjemmesiden:

www.hospicesonderjylland.dk

Redaktion:

Jan Petersen og Gitte Elmelund Mørch
Foto: Haderslev Stiftsbogtrykkeri m.fl.
Tryk: Haderslev Stiftsbogtrykkeri
Oplag: 1.400 stk.

Redaktionen sluttet den 01.09.2019
Stof til nr. 39, der udkommer sidst i februar 2020, kan sendes pr. mail til formanden senest den 03.01.2020